

Warszawa, 10.08.2024 r.

Szanowna Pani
Henryka Mościcka-Dendys
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Szanowna Pani Minister,

Ze zdumieniem i niepokojem przyjęliśmy informację o opublikowanych w dn. 5-6 sierpnia br. przez Ambasady RP w Indiach i Algierze, nowych zasadach ubiegania się o wizę w celu podjęcia studiów I stopnia, lub jednolitych w Polsce. Zmiana regulacji ogłoszona w trakcie procesu rekrutacyjnego bez porozumienia z uczelniami, które zgodnie z komunikatem MSZ mają udzielać dodatkowych informacji, jest działaniem zaskakującym i niepoprzedzonym żadnymi przygotowaniami, ani konsultacjami. Nowe, dodatkowe wymogi nie wynikają też bezpośrednio z aktualnego stanu prawnego w Polsce (ustawy o cudzoziemcach, prawo konsularne, czy o organizacji konsulatów).

Konieczność potwierdzenia przez polskie kuratorium oświaty uprzednio przetłumaczonego przez tłumacza przysięgłego oryginału świadectwa ukończenia szkoły średniej w praktyce będzie oznaczać dla wielu potencjalnych studentów z Indii i Algierii, ale także Bangladeszu, Nepalu, Sri Lanki, Malediwów, Afganistanu i Bhutanu, znaczące wydłużenie procesu ubiegania się o wizę studencką oraz niemożność rozpoczęcia studiów w terminie, a często po prostu fizyczną niemożność wypełniania tak sformułowanych wymagań. W rzeczywistości taka zmiana przepisów pociągnie za sobą rezygnację wielu wartościowych młodych osób z wyboru Polski jako kraju, w którym można i warto zdobywać wyższe wykształcenie.

Jednym z zadań ustawowych Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej jest promocja polskiego szkolnictwa wyższego za granicą. Wspieranie umiędzynarodowienia nauki i szkolnictwa wyższego oraz wzmacnianie obecności polskiej nauki i szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej to dwa z pięciu głównych celów strategicznych Agencji na lata 2024-2030. NAWA nie tylko wspiera uczelnie w nawiązywaniu i zacieśnianiu współpracy międzynarodowej, ale także prowadzi rządową kampanię *Ready, Study, Go! Poland*, która w duchu nowoczesnej dyplomacji naukowej kształtuje wizerunek Polski jako kraju atrakcyjnego do studiowania. Od początku istnienia Agencji państwo polskie zainwestowało ponad 10 milionów zł publicznych pieniędzy w realizację wydarzeń, organizację polskich stoisk na konferencjach i targach branżowych, różnego rodzaju debaty i spotkania promocyjne, realizację wizyt studyjnych i kampanii promocyjnych, które służą polityce umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego.

Stale rosnąca liczba studentów zagranicznych w Polsce jest dla nas powodem do dumy. Przykładowo, jeśli chodzi o Indie, w minionym roku akademickim 2023/2024 studiowało w Polsce 3021 obywateli tego kraju (2,92% wszystkich studentów cudzoziemców),

w tym 1665 na studiach I stopnia i jednolitych studiach magisterskich. W ramach współfinansowanego ze środków MSZ Programu Stypendialnego Banach NAWA na studiach II stopnia kształciło się 27 stypendystów z Indii. W tegorocznym jeszcze rozpatrywanym naborze Agencja otrzymała 46 wniosków od obywateli Indii (wyniki naboru zostaną ogłoszone do 30 września 2024 r.). Od początku roku, pod auspicjami Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, NAWA prowadzi też prace nad stworzeniem krajowej strategii umiędzynarodowienia nauki i szkolnictwa wyższego.

Dlatego jako członkowie Rady NAWA apelujemy do MSZ o rezygnację z tak sformułowanych nowych wymogów, a w przyszłości o decyzje podejmowane zgodnie z dobrymi kanonami polityki publicznej i administracyjnej, tj. z odpowiednim wyprzedzeniem, oszacowaniem skutków oraz poprzedzone konsultacjami. Zasady ubiegania się o wizę studencką powinny być zgodne z obowiązującymi przepisami, transparentne, jasne i sprawiedliwe dla wszystkich krajów. Tym bardziej, że są to sprawy kluczowe dla harmonijnej i spójnej polityki państwa, które łączą politykę zagraniczną z nauką i edukacją i dotyczą programów współpracy rozwojowej MSZ na lata 2021-30 (w tym edukacja globalna, pomoc rozwojowa i humanitarna).

Mamy nadzieję na pozytywny odbiór przekazanych uwag. Pozostajemy do dyspozycji jeśli chodzi o wypracowanie przyszłych rozwiązań, które będą wspólnie korzystne w różnych obszarach polityki RP.

Z wyrazami szacunku,

Rada Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej

w składzie:

Dr Bartłomiej E. Nowak, Przewodniczący

Dr hab. Adam Gendźwiłł, Wiceprzewodniczący, prof. Uniwersytetu Warszawskiego

Dr hab. Dominik Antonowicz, prof. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

Prof. dr hab. Wiesław Banyś

Dr hab. Marek A. Dąbrowski, prof. UEK

Prof. dr hab. Stefan Dudra

Dr hab. Marcin Krawczyński, prof. AWFis

Michał Siwek

Joanna Smolarczyk